

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

PÁTÁ SEKCE

VĚC CRABTREE proti ČESKÉ REPUBLICE
(stížnost č. 41116/04)

ROZSUDEK

Toto znění bylo opraveno dne 4. května 2010 podle článku 81 jednacího řádu Soudu.

ŠTRASBURK

25. února 2010

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.
Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořízený úřední překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.*

Ve věci Crabtree proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

Peer Lorenzen, *předseda*, Renate Jaeger,

Karel Jungwiert,

Rait Maruste,

Mark Villiger,

Isabelle Berro-Lefèvre,

Mirjana Lazarova Trajkovska, *soudci*,

a Claudia Westerdiek, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 2. února 2010,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 41116/04) směřující proti České republice, kterou dne 10. listopadu 2004 podal k Soudu britský občan pan Ronald David Crabtree („stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Stěžovatel zejména tvrdil, že jeho vazba byla nezákonná a že podle vnitrostátního práva neměl žádný vymahatelný nárok na náhradu škody, což je v rozporu s článkem 5 odst. 1 písm. c) a odst. 5 Úmluvy.

4. Dne 7. září 2006 se Soud rozhodl uvědomit o stížnosti vládu a vyzval ji, aby se vyjádřila k námitkám stěžovatele založeným na článku 5 odst. 1 písm. c) a odst. 5 Úmluvy. Rovněž bylo rozhodnuto, že přijatelnost a odůvodněnost stížnosti budou projednány současně (článek 29 odst. 3).

5. Dne 11. září 2006 se Soud rozhodl uvědomit o stížnosti vládu Spojeného království, aby jí umožnil uplatnit její právo zasáhnout do řízení (článek 36 odst. 1 Úmluvy a článek 44 jednacího řádu). Vláda Spojeného království se vzdala svého práva na zásah do řízení dopisem ze dne 4. prosince 2006.

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

6. Dne 6. února 2003 byl stěžovatel zadržen pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu. Následujícího dne Obvodní soud pro Prahu 1 nařídil jeho vzetí do vazby podle § 67 písm. a) trestního řádu (dále jen „tr. ř.“). Soud uvedl, že vzhledem k tomu, že má stěžovatel britské občanství a není vázán na žádné bydliště v České republice, a vzhledem ke skutečnosti, že mu hrozil vysoký nepodmíněný trest odnětí svobody, hrozilo by nebezpečí, že se bude vyhýbat trestnímu řízení.

7. Dne 29. dubna 2003 byla na stěžovatele podána u obvodního soudu obžaloba pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu.

8. Ve dnech 6. května 2003, 1. července 2003 a 24. září 2003 zamítl obvodní soud žádosti stěžovatele o propuštění z vazby na svobodu. Soud dospěl k závěru, že důvody vazby stěžovatele nadále trvají. Stěžovatel podal proti druhému a třetímu rozhodnutí obvodního soudu stížnosti a Městský soud v Praze tyto stížnosti ve dnech 7. srpna 2003 a 29. října 2003 zamítl.

9. Dne 22. září 2003 podal stěžovatel ústavní stížnost proti rozhodnutí městského soudu ze dne 7. srpna 2003, ve které tvrdil, že došlo k porušení jeho práva na osobní svobodu podle článku 8 odst. 2 a 5 Listiny základních práv a svobod, jeho svobody pohybu podle článku 14 Listiny a jeho práva na soudní ochranu podle článku 36 odst. 1 Listiny tím, že odůvodnění soudních rozhodnutí byla nedostatečná. Dále uvedl, že byl rovněž porušen článek 5 odst. 3 Úmluvy.

10. Dne 9. prosince 2003 zamítl obvodní soud žádost stěžovatele o propuštění z vazby na svobodu podanou dne 5. prosince 2003 a dále rozhodl podle § 71 odst. 4 a 6 tr. ř. o ponechání stěžovatele ve vazbě. Soud nepřijal písemný slib stěžovatele.

11. Rozsudkem ze dne 17. prosince 2003 odsoudil obvodní soud stěžovatele pro trestný čin podvodu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce trvání tři a půl roku a k trestu vyhoštění.

12. Dne 12. ledna 2004 doplnil stěžovatel svou ústavní stížnost a v tomto doplnění tvrdil, že i přes jeho žádost nebylo rozhodnutí městského soudu ze dne 7. srpna 2003 přeloženo do angličtiny, což bylo v rozporu s článkem 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy. Rovněž namítal, že v rozhodnutí ze dne 9. prosince 2003 rozhodl obvodní soud o jeho ponechání ve vazbě vůbec poprvé od vzetí do vazby dne 7. února 2003. Stěžovatel tedy považoval dobu vazby po 7. květnu 2003, tj. po uplynutí prvních tří měsíců pokrytých prvním rozhodnutím o nařízení vazby, za nezákonnou. V tomto ohledu se odvolával mimo jiné na článek 5 odst. 1 Úmluvy.

13. Dne 26. února 2004 městský soud zamítl stížnost stěžovatele proti rozhodnutí obvodního soudu ze dne 9. prosince 2003.

14. Dne 31. března 2004 městský soud změnil rozsudek obvodního soudu ze dne 17. prosince 2003, nicméně stěžovatelův trest odnětí svobody zůstal nezměněn. V reakci na argument stěžovatele, že mu obvodní soud nedal možnost vyslechnout jednoho ze svědků, odvolací soud uvedl, že tento svědek byl vyslechnut při hlavním líčení za přítomnosti stěžovatele a jeho právního zástupce a že oba této příležitosti využili a svědkovi kladli otázky.

15. Dne 25. listopadu 2004 Ústavní soud rozhodl, že městský soud porušil ústavně zaručená práva stěžovatele zakotvená v článku 8 odst. 2 a 5 Listiny tím, že v zákonem stanovené lhůtě nerozhodl o ponechání stěžovatele ve vazbě nebo o jeho propuštění. Ústavní soud zejména uvedl:

„Z ústavní stížnosti, napadených rozhodnutí i ze spisu, s nímž měl Ústavní soud možnost se seznámit, je zřejmé, že v dané věci soudy rozhodovaly pouze o žádosti (žádostech) obviněného (stěžovatele) o propuštění z vazby, resp. o stížnosti (stížnostech) proti zamítnutí této žádosti, ale nikoli o ponechání, popř. propuštění obviněného z vazby tak, jak to má na mysli ustanovení § 71 odst. 6 ve spojení s odst. 4 tr. ř. Takovéto rozhodnutí splňující náležitosti stanovené trestním řádem bylo Obvodním soudem pro Prahu I vydáno až dne 9. 12. 2003, tedy více než deset měsíců po vzetí stěžovatele do vazby. Ústavní soud zdůrazňuje, že v rámci rozhodování k žádosti o propuštění obviněného z vazby na svobodu soud „pouze“ zkoumá, jako tomu bylo i v nyní projednávané věci, zda u obviněného nacházejícího se ve vazbě vazební důvody stále trvají. Kritéria uvedená v § 71 odst. 4 tr. ř.

však vyžadují k rozhodování stran ponechání obviněného (resp. obžalovaného) ve vazbě zprísněné podmínky pro vyvození závěru, který odůvodňuje další držení vazebně stíhané osoby.“¹

16. Ústavní soud nevyhověl návrhu stěžovatele na zrušení rozhodnutí městského soudu ze dne 7. srpna 2003, protože stěžovatel byl mezitím odsouzen k trestu odnětí svobody.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

17. Příslušné vnitrostátní právo a praxe týkající se vazby a možnosti domáhat se náhrady škody za nezákonné držení ve vazbě jsou obsaženy v rozsudku Soudu ve věci *Smatana proti České republice*, č. 18642/04, § 49 až 76, 27. září 2007.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 5 ODS. 1 PÍSM. C) ÚMLUVY

18. Stěžovatel namítá, že jeho vazba nebyla prodlužována každé tři měsíce, jak to vyžadoval § 74 odst. 4 a 6 tr. ř. Domnívá se tedy, že jeho vazba byla nezákonná a že byla v rozporu s článkem 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy, který zní:

„1. Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem:

c) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání.“

19. Vláda s tímto argumentem nesouhlasí.

A. K přijatelnosti

1. K tomu, zda je stěžovatel obětí porušení Úmluvy (článek 34 Úmluvy)

20. Vláda zaprvé nesouhlasí s tím, že by stěžovatel měl postavení oběti porušení Úmluvy. Uvádí, že Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2004 konstatoval, že došlo k porušení stěžovatelových práv zakotvených v článku 8 odst. 2 a 5 Listiny, který obsahuje analogické záruky jako článek 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy. Pokud jde o hmotnou škodu, kterou měl stěžovatel utrpět, vláda uvádí, že tato škoda byla dostatečně napravena rozhodnutím o započtení doby vazby do doby výkonu trestu odnětí svobody. Pokud jde o nemajetkovou újmu, vláda tvrdí, že závěr Ústavního soudu, podle nějž k porušení došlo, by mohl být vnímán jako dostatečná náprava s ohledem na skutečnost, že i Soud může prohlásit, že závěr o porušení je dostatečným zadostiučiněním, a nepřiznat stěžovateli peněžitou náhradu.

21. Soud opakuje, že rozhodnutí nebo opatření, které je pro stěžovatele příznivé, v zásadě ještě nestačí k tomu, aby jej zbavovalo postavení „oběti“, ledaže vnitrostátní orgány takové porušení Úmluvy výslovně nebo fakticky uznaly a poté za toto porušení poskytly náhradu (viz z mnoha dalších *Amuur proti Francii*, 25. června 1996, § 36, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1996-III).

¹ Pozn. překlad.: Originální anglické znění rozsudku necituje tuto pasáž nálezů Ústavního soudu zcela přesně.

22. V daném případě Soud poznamenává, že Ústavní soud výslovně uznal, že došlo k porušení stěžovatelových práv. Nicméně podle výše citované judikatury Soudu pouhé uznání porušení práv z Úmluvy vnitrostátním orgánem samo o sobě nestačí k tomu, aby stěžovatele zbavovalo postavení oběti porušení Úmluvy. Úvahy Ústavního soudu při rozhodování o nezákonnosti stěžovatelovy vazby se navíc netýkaly otázky, zda závěr o porušení představuje pro stěžovatele dostatečnou nápravu.

23. Soud rovněž poznamenává, že rozhodnutí o započtení doby stěžovatelovy vazby do doby výkonu trestu odnětí svobody nebylo založeno na tvrzeném porušení článku 5 Úmluvy (viz *Pavletić proti Slovensku*, č. 39359/98, § 61, 22. června 2004).

24. Nelze tedy tvrdit, že stěžovatel pozbyl postavení oběti ve smyslu článku 34 Úmluvy.

2. Vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy (článek 35 odst. 1 Úmluvy)

25. Vláda uvádí, že stěžovatel mohl uplatnit nárok na náhradu nemajetkové újmy z důvodu nezákonného zbavení svobody podle zákona č. 82/1998 Sb., který upravuje náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci. Zadruté vláda tvrdí, že stěžovatel mohl podat žalobu na ochranu osobnosti podle § 11 a 13 občanského zákoníku. Vláda sice uznává, že judikatura obecných soudů nebyla jednotná, tvrdí ale, že nabízela příklady, kdy se poškozená osoba s úspěchem domohla náhrady za nezákonné zbavení svobody.

26. Vláda rovněž uznává, že původní znění zákona č. 82/1998 Sb. výslovně neobsahovalo možnost uplatnit nárok na náhradu nemajetkové újmy. Toto opomenutí však bylo v praxi napraveno použitím výše uvedených ustanovení občanského zákoníku o osobnostních právech. Ústavní soud ve svých rozhodnutích navíc poukazoval na přímou aplikovatelnost článku 5 odst. 5 Úmluvy. Toto opomenutí bylo nakonec napraveno novelizací zákona č. 82/1998 Sb. (zákon č. 160/2006 Sb., který nabyl účinnosti dne 27. dubna 2006).

27. Soud opakuje, že pravidlo vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy uvedené v článku 35 odst. 1 Úmluvy ukládá stěžovatelům povinnost využít nejprve prostředků nápravy, které jsou obvykle dostupné a dostatečné ve vnitrostátním právním řádu a umožňují jim domoci se nápravy tvrzeného porušení. Existence prostředků nápravy musí být dostatečně jistá jak v teorii, tak v praxi, jinak tyto prostředky nelze považovat za dostatečně dostupné a účinné (viz z mnoha dalších výše citované rozsudky ve věci *Pavletić*, § 68, a ve věci *Smatana*, § 93).

28. Soud uvádí, že se otázkou účinnosti oněch dvou prostředků nápravy, o nichž se vláda zmiňuje, zabýval již dříve v podobném případě (viz *Smatana*, cit. výše, § 79 až 95), kdy vláda předložila stejné argumenty a odkazovala na stejnou vnitrostátní praxi. Soud nepovažoval za prokázané, že by možnost vhodné nápravy tvrzeného porušení článku 5 Úmluvy (ve věci *Smatana* se jednalo konkrétně článek 5 odst. 3 a 4) pomocí těchto prostředků nápravy byla v praxi dostatečně jistá a nabízela přiměřené vyhlídky na úspěch, jak to požaduje příslušná judikatura. Soud zejména uvedl, že judikatura týkající se náhrady nemateriální újmy nebyla jednotná a že rozhodnutí Ústavního soudu a také rozhodnutí obecných soudů uváděná vládou se týkala situací, které jsou odlišné od situace v projednávané věci.

29. Podobně ani v posuzovaném případě Soud není přesvědčen, že prostředky, o nichž se vláda zmiňuje, jsou účinnými prostředky nápravy, které by byl stěžovatel povinen využít. Z dostupných informací nevyplývá, že by v rozhodné době bylo praxí vnitrostátních soudů přiznávat náhradu za nemajetkovou újmu na základě některého z těchto dvou prostředků nápravy.

30. Námitka vlády v rámci této části stížnosti tedy musí být odmítnuta.

3. Závěr

31. Soud je toho názoru, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti, a prohlašuje ji tedy za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

32. Ve svém stanovisku k odůvodněnosti věci vláda připouští, že stěžovatel byl zbaven osobní svobody v rozporu s článkem 5 odst. 1 Úmluvy. S odkazem na § 71 odst. 5 tr. ř. a vzhledem k tomu, že na stěžovatele byla dne 29. dubna 2003 podána obžaloba, vláda uznává, že stěžovatel v období od 29. května do 9. prosince 2003 setrval ve vazbě, aniž k tomu byly dány formální podmínky předvídané zákonem.

33. Hlavní otázkou v tomto případě je, zda byla vazba stěžovatele „zákonná“ ve smyslu článku 5 odst. 1, včetně toho, zda se tak stalo „v souladu s řízením stanoveným zákonem“. Soud opakuje, že Úmluva zde odkazuje v zásadě na vnitrostátní právo, ale rovněž vyžaduje, aby opatření, které zbavuje jednotlivce jeho svobody, bylo v souladu s účelem článku 5, kterým je ochrana před svévolí (viz například *Bozano proti Francii*, 18. prosince 1986, § 54, série A č. 111, nebo *Benham proti Spojenému království*, 10. června 1996, § 40, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1996-III).

34. V daném případě je nesporné, a bylo to výslovně uznáno Ústavním soudem (viz § 15 výše), že vazba stěžovatele neměla zákonný základ podle vnitrostátního práva. To Soudu stačí, aby mohl vyslovit závěr, že stěžovatelova vazba nebyla „zákonná“ ve smyslu ustanovení, na které se stěžovatel odvolává.

35. K porušení článku 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy tedy v projednávané věci došlo.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 5 ODS. 4 ÚMLUVY

36. Stěžovatel se ve své stížnosti odvolává také na článek 5 odst. 4 Úmluvy. Neuvádí však žádné relevantní skutečnosti ani tuto část stížnosti nepodkládá žádnými argumenty.

37. Soud však uvádí, že stěžovatel napadá na základě článku 6 odst. 3 písm. a) Úmluvy to, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. srpna 2003 nebylo přeloženo do angličtiny, ačkoli on i jeho právní zástupce jeho překlad požadovali. Soud se domnívá, že tato část stížnosti se netýká práva být seznámen neprodleně a v jazyce, jemuž stěžovatel rozumí, s povahou a důvodem obvinění, které proti němu bylo vzneseno. Spíše se týká procesních záruk podle článku 5 odst. 4 v souvislosti se soudním přezkumem vazby.

38. Soud tedy bude posuzovat obě výše uvedené námitky společně v rámci článku 5 odst. 4 Úmluvy, který zní:

„4. Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.“

39. Soud opakuje, že toto ustanovení poskytuje zadržené nebo zatčené osobě právo zahájit řízení, ve kterém se rozhodne o procesních a hmotněprávních podmínkách, které jsou nutné pro splnění podmínky „zákonosti“ zbavení svobody ve smyslu Úmluvy (viz *Brogan a další proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 29. listopadu 1988, série A č. 145-B, § 65). Řízení o stížnosti proti zbavení svobody musí poskytovat záruky soudního řízení – musí být

kontradiktorní a musí vždy zajistit „rovnost zbraní“ mezi stranami, státním zástupcem a zadrženou osobou (viz z mnoha dalších *Nikolova proti Bulharsku* [velký senát], č. 31195/96, § 58, ESLP 1999-II).

40. V daném případě Soud poznamenává, že stěžovatel měl přístup k soudu, před nímž mohl žádat o propuštění na svobodu: jeho první žádost byla obvodním soudem zamítnuta dne 6. května 2003 a další dne 1. července 2003. Stěžovatelova stížnost proti tomuto zamítavému rozhodnutí byla dne 7. srpna 2003 zamítnuta. Jeho další žádost o propuštění na svobodu byla zamítnuta dne 9. prosince 2003 a jeho stížnost proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta dne 26. února 2004.

41. Pokud jde o chybějící překlad jednoho z rozhodnutí, Soud opakuje, že zásada „rovnosti zbraní“ vyžaduje, aby měla každá ze stran přiměřenou možnost přednést argumenty za podmínek, které ji nebudou stavět do podstatné nevýhody ve srovnání s protistranou (viz z mnoha dalších *Andrejeva proti Lotyšsku* [velký senát], č. 55707/00, § 96, ESLP 2009-...).

42. Pokud jde o okolnosti daného případu, Soud zaprvé podotýká, že stěžovatelova námitka se týká pouze skutečnosti, že usnesení městského soudu nebylo přeloženo do jazyka, jemuž rozumí, tj. do angličtiny. Netvrdil však, že neznal jeho obsah nebo obsah dalších soudních rozhodnutí týkajících se jeho vazby.

43. Soud dále poukazuje na to, že stěžovatel, jemuž pomáhal český právní zástupce, podal proti obsahu předmětného usnesení ústavní stížnost a že Ústavní soud uznal, že došlo k porušení stěžovatelova práva na osobní svobodu tím, že městský soud nerozhodl buď o prodloužení jeho vazby, nebo o jeho propuštění na svobodu (viz § 15 výše).

44. Po posouzení okolností daného případu a procesních záruk podle článku 5 odst. 4 Úmluvy Soud uzavírá, že stěžovatel dostatečně znal obsah usnesení a že případně chybějící písemný překlad do angličtiny neohrožoval jeho právo na kontradiktorní řízení a na „rovnost zbraní“.

45. Z toho plyne, že tyto části stížnosti posuzované Soudem z hlediska článku 5 odst. 4 Úmluvy jsou zjevně neopodstatněné, a je tedy třeba je zamítnout podle článku 35 odst. 3 a 4 Úmluvy.

III. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 5 ODS. 5 ÚMLUVY

46. Stěžovatel se odvolává na článek 5 odst. 5 Úmluvy a tvrdí, že neměl vymahatelný nárok na náhradu škody za svou nezákonnou vazbu. Toto ustanovení zní:

„5. Každý, kdo byl zatčen nebo zadržen v rozporu s ustanoveními tohoto článku, má nárok na odškodnění.“

47. Vláda s tímto argumentem nesouhlasí.

A. K přijatelnosti

48. Soud opakuje, že článek 5 odst. 5 Úmluvy je dodržen tehdy, je-li možné uplatnit nárok na náhradu škody za zbavení svobody, ke kterému došlo za podmínek odporujících odstavci 1, 2, 3 nebo 4. Nárok na náhradu škody stanovený v odstavci 5 tedy předpokládá, že bylo konstatováno porušení některého z ostatních odstavců, a to buď vnitrostátním orgánem, nebo orgány Úmluvy (viz *N.C. proti Itálii* [velký senát], č. 24952/94, § 49, ESLP 2002-X).

49. Soud poznamenává, že v daném případě bylo porušení stěžovatelova práva zaručeného článkem 5 odst. 1 Úmluvy uznáno vnitrostátními orgány a potvrdil ho i samotný

Soud. Dále uvádí, že vláda nezpochybnila aplikovatelnost tohoto ustanovení na daný případ. Článek 5 odst. 5 je tedy aplikovatelný.

50. Soud nakonec dodává, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti, a prohlašuje ji tedy za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

51. Vláda se odvolává na argumenty, které již předložila na podporu své námitky nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy v rámci článku 5 odst. 1 Úmluvy (viz § 25 a 26 výše).

52. Soud opakuje svůj závěr o tom, že žádná z oněch dvou možností zmiňovaných vládou nebyla dostatečně jistá v praxi a nenabízela přiměřené vyhlídky na úspěch, jak to požaduje příslušná judikatura (viz § 28 a 29 výše). Z toho plyne, že stěžovatel neměl vymahatelný nárok na náhradu škody požadovaný v článku 5 odst. 5 Úmluvy.

53. Soud tedy rozhoduje, že k porušení tohoto ustanovení došlo.

IV. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 3 PÍSM. D) ÚMLUVY

54. Stěžovatel ve vztahu k jednání před obvodním soudem, které se konalo dne 17. prosince 2003, s odkazem na článek 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy namítá, že mu nebylo umožněno klást otázky svědkovi, který naopak mohl klást otázky jemu. Tvrdí, že tak nemohl vyvrátit důkazy předložené tímto svědkem.

Článek 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy zní:

„3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:

d) vyslýchat, nebo dát vyslýchat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě.“

55. Soud však konstatuje, že tato část stížnosti nebyla obsažena v ústavní stížnosti podané k Ústavnímu soudu.

56. Soud má tedy za to, že stěžovatel nevyčerpal vnitrostátní prostředky nápravy ve smyslu článku 35 odst. 1 Úmluvy. Z toho plyne, že tuto část stížnosti je třeba prohlásit za nepřijatelnou podle článku 35 odst. 4 Úmluvy.

V. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

57. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

58.² Ve formuláři své stížnosti ze dne 9. listopadu 2004 stěžovatel požadoval 60 830 € jako náhradu majetkové škody. Ve svém dopise ze dne 25. února 2005 změnil svůj požadavek a domáhal se zaplacení 60 200 eur z tohoto titulu. Tyto částky zahrnovaly ztrátu na výdělku, předem zaplacené nájemné za byt, hodnotu osobních věcí odcizených v době, kdy byl ve vazbě, a poplatky za jeho vazbu. Dále požadoval částku 2 000 000 € jako náhradu nemajetkové újmy způsobené duševním a fyzickým strádáním během vazby. Tato částka také zahrnovala sankční náhradu škody vůči České republice, aby tato neporušovala své zákony.

59.³ Pokud jde o stěžovatelův požadavek na náhradu hmotné škody, má Soud za to, že mezi zjištěnými porušeními Úmluvy, tj. nezákonností stěžovatelovy vazby a neexistencí vymahatelného nároku na náhradu škody, a požadovanou náhradou hmotné škody neexistuje žádná příčinná souvislost. Soud tedy tento požadavek zamítá.

60.⁴ Stěžovatel nepředložil žádný požadavek na spravedlivé zadostiučinění z titulu nemajetkové újmy ve lhůtě stanovené pro tento účel (článek 60 odst. 1 jednatého řádu). Za takových okolností by Soud obvykle nepřiznal žádnou částku. V tomto případě však Soud konstatoval porušení stěžovatelova práva na svobodu. S ohledem na zásadní důležitost tohoto práva Soud považuje za vhodné přiznat stěžovateli částku 2 000 eur jako náhradu za nemajetkovou újmu (viz *Rusu proti Rakousku*, č. 34082/02, § 32, 2. října 2008).⁵

B. Náklady řízení

61.⁶ Stěžovatel nepožaduje žádnou náhradu nákladů řízení vynaložených před Soudem.

C. Úrok z prodlení

62.⁷ Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* části stížnosti týkající se nezákonnosti stěžovatelovy vazby a neexistence vymahatelného nároku na náhradu škody za přijatelné a zbývající části stížnosti za nepřijatelné;

² Opraveno dne 4. května 2010. Znění bylo: „Stěžovatel požaduje náhradu hmotné škody ve výši 60 200 €. Tato částka má zahrnovat ztrátu na výdělku, předem zaplacené nájemné za byt, hodnotu osobních věcí odcizených v době, kdy byl ve vazbě, a poplatky za jeho vazbu.“

³ Opraveno dne 4. května 2010. Znění bylo: „Stěžovatel dále požaduje 2 000 000 € z titulu nemajetkové újmy způsobené duševním a fyzickým strádáním během vazby. Tato částka také zahrnuje sankční náhradu škody vůči České republice, aby tato neporušovala své zákony.“

⁴ Opraveno dne 4. května 2010. Znění bylo: „Vláda se k požadavkům stěžovatele nevyjádřila.“

⁵ § 61 a 62 byly vypuštěny dne 4. května 2010. Znění bylo: „61. Pokud jde o stěžovatelův požadavek na náhradu hmotné škody, má Soud za to, že mezi zjištěnými porušeními Úmluvy, tj. nezákonností stěžovatelovy vazby a neexistencí vymahatelného nároku na náhradu škody, a požadovanou náhradou hmotné škody neexistuje žádná příčinná souvislost. Soud tedy tento požadavek zamítá.“

62. Vzhledem k okolnostem případu, zejména k procesnímu charakteru pochybení, jež vedlo k porušení stěžovatelových práv podle článku 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy, Soud stěžovateli přiznává na spravedlivém základě částku 2 000 € jako odškodnění za nemajetkovou újmu, kterou mohl utrpět.“

⁶ Tento paragraf nesl číslo 63 v předchozím znění rozsudku.

⁷ Tento paragraf nesl číslo 64 v předchozím znění rozsudku.

2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy, jelikož stěžovatelova vazba nebyla zákonná ve smyslu tohoto ustanovení;
3. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 5 odst. 5 Úmluvy z důvodu neexistence vymahatelného nároku na náhradu škody podle vnitrostátního práva za zbavení stěžovatelovy svobody v rozporu s článkem 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy;
4. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 2 000 € (dva tisíce eur) z titulu náhrady nemajetkové újmy a dále případnou částku daně; tato částka bude převedena na britské libry podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
5. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 25. února 2010 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 jednacího řádu Soudu.

Claudia Westerdiek
tajemnice

Peer Lorenzen
předseda